ئامادە کردنی:

بۆکان:
محەمەد ئەمین شاسەنەم: ٦٢٢١٣٤٠
عەلی جەوشەنی: ٦٢٤٢٩٢١
E-mail: nawendikurdika@yahoo.com

نێوەرۆک

پێشکەش بە دایکم و بابم، کە لە چاوەڕوانییەکی گەورەدا سەریان ناوە.

پێشکەش بە کاکە حەمە و بنەماڵەی خۆشەویستم و بەو وشانەی هەر نەموێرا، بیانڵێم.

سپاس بۆ کاک عەبدولخالق یەعقووبی، کاک ئەمین گەردیگلانی کە لە پێداچوونەوەدا یارمەتیان دام و دەستخۆشانە بۆ کاک محەمەدئەمین شاسەنەم و کاک عەلی جەوشەنی و فاتمەی بداغی کە ئەم بەرهەمەیان بۆ هێناوەتە بەرهەم، و هەروەها وریا بداغی بۆ داڕشتن و دیزاینی ئەم کتێبە.

سەمای گوڵانی ویشکەساڵ

شێعر

ئەحمەد بداغی

سەمای گوڵانی ویشکەساڵ

ئەحمەد بداغی

شێعر

پیتچن:
(بۆکان، پاساژی عەباسی. تەلەفوون: ٦٢٤٣٤٢٥)
وێنەی رووبەرگ: وریا بداغی
ئەژمار:

وەسێت بۆ کوڕان و کچان

رۆڵە ئازیزم هێز و هەناوم
با من پێت بڵێم هەتاکوو ماوم

تا دڵم لێدا تا هێزم ماوە
داهاتووی ئێوەم هەر لە بەرچاوە

هیچ باکت نەبێ لە ئێشی گیانت
قەت ماندوونەبی لە تێکۆشانت

نۆکەرسفەت و چاوچنۆک نەبی
بە ئافەرینێک دەستەمۆ نەبی

وەکوو مێروولە بە سەعی و عەمەل
تاجیخوو نەبی، بۆ نانێ مەحتەل

بۆ خەڵکی هەڵێی بۆ خۆت برسی بی
زستان بێ تەنوور، کوورە و کورسی بی

بە گەرمای هاوین گوێ شۆڕ کەیتەوە
لە دەرکی خێوت چاو مۆڕکەیتەوە

رۆڵە بێکەڵک و بێ کارە مەبە
گرێ گوشا بە بێ چارە مەبە

رۆڵە گرێدان گەلێ هاسانە
بەڵام کردنەوەی کاری مەردانە

رۆڵەکەم دایم نەترس و ژیر بە
دوژمن بە زاڵم دۆستی فەقیربە

رۆڵەکەم زۆڵی زادگا نەبی
عەکسی تەرازووی دادگا نەبی

رۆڵە بە تەمای هێز و دەستی خۆت
بە سەعی وعەمەل هۆش وهەستی خۆت

وەرە کایەوە هیممەت بنوێنە
لە عەرز و لە ئاو بژیو بستێنە

داهاتوو ساز و داهاتوو بین بە
سەربەرزی ناو گەل، سەربەرزی ژین بە

«گەیین بە مەنزل رێگە بڕینە
بۆ کوڕ و بۆ کچ مەبەست زانینە

مەبەست هەڵگرتنی قفڵە بە کلیل
زێڕ بێ ئاسن بێ فەرقی نیە کلیل[1]»

ئەوەی من دەیڵێم گەر لە بیرت بێ
رەنجێ کێشام بۆت وەکوو شیرت بێ

هاوینی ١٣٧٠

---

[1] – ئەم دوو بیتە هی خاتوو پەروین ئیعتسامی‌یە.

نەورۆز

زستان رۆیی سەرما نەما
مەل کەوتوونە بەزم و سەما

سارا پۆشی بەرگی تازە
شایی کۆتر و قەل و قازە

کۆسار بەرگی نوێی پۆشیوە
دیمەنی وام زۆر کەم دیوە

چ خۆشە ئەو سەرزەمینە
دەڵێی بەهەشتی بەرینە

مەلی زۆزانیٚ هاتنەوە
کردیانە بەزم وهەو هەوە

کەروێشک و چوالووی شانتەزیو
لەبەر سەرما لە کون خزیو

هاتوونە دەر لە هێلانە
مامە ریٚویش لە لایانە

کورکورٍ وتی بە قشقەرە
ئەم ساڵ لە شایی هەڵپەرە

ئەم ساڵ زەماوەند زۆر خۆشن
سیسارک و قەل زۆر نەخۆشن

شایی مام پەپوو و جورڕەیە
هەرا و هەمهەمە و گوڕڕەیە

خاسەکەو دەیڵێ گۆرانی
سەوزەڵێ و بەزمی شێخانی

کەنێرە کردی بە سەما
موژدەی دا بە کارگ و کەما

کردی بە بەزم شلێرە
ئەمساڵ بەهار سەرەو خێرە

جێژنی بیزایە و مەندۆکە
شنگ و پنگ و ئاڵەکۆکە

پیرە گێلاخە و سێوەڕە
وەنەوشە و لالە و شەشپەڕە

کەنگر، ڕێواس، کلاوبنە
لووشە و بەڕەزا و پرچنە

کووزەڵە و ماکووز و جلە
قەیاغ و سێسوو و پلپلە

خەیمەی گوڵ لە بەر ڕەوەزان
خێر و خۆشی دەکەن هەرزان

نەسلی گوڵ و هۆزی گیا
لە پێدەشت و هەرد و چیا

به ئاهەنگ و سۆزی شەماڵ
کەووتونە نەغمە و گڕ وگاڵ

لێو پیرۆز بێ ئەو نەورۆزە
نەورۆزی کوردە و پیرۆزە

شۆخە چناری سەرکانی
لە باڵای شۆڕە بیی ڕوانی

دەستیان خستە دەستی لاوێن
شادی بەخش وخەفەت تاوێن

هەموو جوانن بێ بەهانە
سەوزن، سوورن، هەر نیشانە

هەر ئەمنم بەهار نەدیوم
بە سەرمای زستان تەزیوم

لە دایکم بوم نیوە مردووم
لەو رۆژەوە لەبن رندووم

نیشتمان بە خێر و بێرە
خۆش و باسەفا و زەنوێرە

هەر گیایەکی سەد دەرمانە
هەر کوێر بن بەد و بێگانە

ساڵی ١٣٧٠

بەهار

دیسان وا زستان شینی مەرگ ئەکا
فرمێسکی چاوی لە پێ سەر ئەکا

وا قەلی مەرگی کەوتۆتە قڕین
ناتوانێ هەلێ بە چوار باڵ فڕین

بە خۆی دەنازی بە بەفر و سەهۆڵ
بە زریانی سارد مژ و سەرما و سۆڵ

چەکی بەهێزی بەفر و سەهۆڵ بوون
هاتنەوە جۆبار بەرە و دەریا چوون

گەڵاڕێزانی عومری زستانە
بەهار هاتەوە جێژنی گوڵانە

خورە خوڕی ئاو لە کەل دێتە خوار
شەق ئەکا بەفر پێک دێنی ڕووبار

شنەبای شەماڵ نەرم و لەسەرخۆ
موژدەی بەهاری دا بە کەژ وکۆ

لە نێو گوڵ و گیا بەزم و دیلانە
لە نێو هۆزی مەل گەشت وسەیرانە

بەستە و مەقامی کەوی نساران
قاقاو پێکەنین هەڵۆی کۆساران

پۆل پۆلی مەلان لە گەرمێنەوە
بەرەو بەرزایی کوێستان دێنەوە

مەلی ئاوازخۆش هەزاران هەزار
دێنەوە باوەش باپیری کۆسار

رەقسی دارستان، سەمای گیاوگوڵ
رازاوەتەوە بەرگی چیا و چڵ

بەزمی کوڕادە و رێواس و مەندێ
وەک هەڵپەڕینی کیژ وکوڕی دێ

لە سەوزە و لە گیا شەونم دەوەرێ
بەشنەی بەیان نەرم ئەلەرێ

منالّی زیت و رووخۆش و وریا
کاریلە و بەرغەل دەبەن بۆسەحرا

شوانەش لە خڕ و بەرزایی لاپاڵ
بە سۆزی نەرمی مۆسیقای شمشاڵ

بۆ یەکتر دەڵێن لەگەڵ خاسەکەو
بەری بەیان و شەو و نیوەشەو

کەوتوونە نەغمە مەلی جوان و ورد
وەکوو بالۆرەی کوڕ و کیژی کورد

گەلی چەوساوەی زاناو دانا و ژیر
وەرن کۆوە بن بە راوتەگبیر

ئاگرێ هەڵکەین ئاسن کاتە ئاو
وەک ئاگری کاوە بەرین، بەربڵاو

٣ی ڕێبەندانی ١٣٧٠

بەهار

لە شاری بۆکان لەگەڵ چەند دۆستان
هەستاین رۆیشتین بۆ سەیری کوێستان

بە پەیکانێکی پیری بێ ددان
رێمان دەپێوا پێچ پێچ و تەلان

زۆرجوان دەڕۆیی لە سەربەرە وخوار
لە جێی سەرە وژوور دەهاتینە خوار

سەحرانەوەردە و عەزمیکوێستانە
هەواڵی مەیە پەیکی پەیکانە

کە گەیشتینە بەردێی زاواکێو
لێمان دەرکەوت خڕ و یاڵ و کێو

چۆمێکی تووڕە بە بەر ماڵاندا
وەک تاری زوڵفە بەنێوخاڵاندا

بەردی لوسی چۆم بەگوڵمەز فێرن
لاقی خەیانەت زوو هەڵدەدێرن

وچانێکمان گرت بۆ پرس و تەگبیر
هاتینە نێو چۆم ماشێن کردی گیر

لە نیوەی چۆمی هاتینە خوارێ
ماشێنمانکێش کرد بۆ بن دیوارێ

"محەمەدعەلی" خانە خوێمانە
هەموو ئارەزووی، خۆشیی جێمانە

بۆ نەهار داینا ماست وکەرەی خۆش
دەسپاک و دڵپاک تا بڵێی رووخۆش

عەلی خانەخوێ کە رووخۆشتر بوو
کەرە لەو خۆشیەی هەیبوو خۆشتربوو

هەموو ماڵەکان بێ حەوش و لاکن
بەوە دا دیارە لەگەڵ یەک پاکن

وەسفی شارەکان لەگەڵ ئەو دێیە
قەت وەکوو یەک نین لەو کێبەرکێیە

ماڵی شارەکان بەرزە حەساریان
بۆ دزی یەکتر هەرناکرێ چاریان

لە نێو دڵی دێ پاکی دەبارێ
دەڵێی ماڵێکن گشت لە حەسارێ

نەهارمان کرد و دەرکەوتین لە دێ
بۆ چنینی رێواس کورادە و مەندێ

باریکە رێیەک لە بەر ماڵەکان
ئێمەی لەکۆڵ کرد بۆسەریاڵەکان

رێگا پێچاوپێچ وا راکشاوە
لەگەڵ چۆمەڵێک هەربەهاراوە

یەک لە هەوالآن کەمێک سین لەبان
زۆر لێو بە بزە گەلێک میهرەبان

دڵی دا لەرزی لە سایەی بەردێ
کزەی سووتاوی لە دەروون دەردێ

تاتە بەردێکە جێ راوگەی لاوی
نەشئە بزوێنی دڵی سووتاوی

لەوێ رێکەوتین بەرە و بەندەنێ
گەلێک بەگوڕە هەموو نایگەنێ

سەرمان پێوە نا وەکوو خەزایی
لە دامێنی کێو بەرەو بەرزایی

تا ناوەندی شاخ خواردمان چی کەنیا
جار جار دوو دووین و جارجاریش تەنیا

ورشەی گژ وگیا هاژەی بەفراوان
وەستای ئاهەنگ بوون بەردیان دەتاوان

مەندێی بالآبەرز پرچی پەخشانە
شنەبای شەماڵ دەیکا بەشانە

کارگی مەمەیی ساف و بێگەردن
لە ژێرئاوریشمی تافتەیی و زەردن

ئەندامیان رووتە بۆیە شەرمنن
لە ناو گژ و گیا نادیار و ونن

لە نێو سنگی خاک هاتوونەتە دەر
وەک دوڕی سپی گیراو لە گەوهەر

شلێرە و گوندۆر، کوڕادە و کەما
وەک بەزمی پێش بووک دەیانکردسەما

هەمووکراسی جێژنیان لە بەردا
هەریەک چەند رازی هەیە لەسەردا

خۆش رەشبەڵەکە شایی گوڵ وگیا
گاگا لێک چەسپین، گاگا لێک جیا

خۆشە هەمیشە بە خۆشی بژی
هەوای کوێستانی بڵند هەڵمژی

چەند چاوەی کانی لەسەر بۆ داوێن
خەفەت پەڕێنن، دەرد وکوڵ تاوێن

شوێن شوێن و دۆڵ دۆڵ پیرە شاخی بەرز
جێگا هەڵپەڕکێی کوڕ وکیژی تەرز

رۆژی تەنگانە یەکجار بە ئەمەگ
عەسرەچا چووینە کانی ئەڵڵابەگ

کانی هەڵدەقوڵێ تا بڵێی جوانە
چاوی سەرچاوەی چۆمی بۆکانە

دەهاتە دەرێ خاوێن و زوڵاڵ
سارد وەک هەناسەی، چەوساوەی ژین تاڵ

لەوێ کۆوە بووین لە سایەی دارێ
هەرکەسێ بۆ خۆی دەستی دا کارێ

یەک هێلکە پاکا، یەک چایی لێنێ
یەک کارگ بشوا یەک بیبرژێنێ

کوێستان سەوزە پۆش، بۆن خۆش و بژوێن
دەنگ خۆش هەڵی کرد بەستەی دڵبزوێن

لەگەڵ ئاو هەڵدێر بەستە تێکەڵ بوون
خەم سووتێنەر و شادی هێنەر بوون

یەکێک بە بەستە یەکێک بە شمشاڵ
سەراسەری شاخ، پەڕاوپەڕی یاڵ

مۆسیقای شاخە، هاژەی ئاوهەڵدێر
هونەری کۆنی کوردانە بلوێر

چایی‌مان خوارد و کەوتینەوە خۆ
هەموو خۆشی بوون نەما کوڵ وکۆ

هەرکەس کۆڵێکی لە کۆڵی خۆ بەست
هاتینە خوارێ شادان و سەر بەست

یاران بە یادی یارانی جاران
دەچین بۆ کوێستان هەموو بەهاران

ئەوکەسەی بۆمە جێی ئێش و دەردە
ناتوانێ تێکدا ئەو دەور و گەردە

چۆن گورگ سەری بەرخ شانەکا
قەلی سەر کەلاک لە کێو لانە کا

لێرم براوە تایەفە و رەسەن
ئەو بە من دەڵێ سەن هەڕاڵی سەن

سەر بەرەو خوار بووین لە دیلان جۆلان
دوای شەو و ڕۆژێک چووینەوە بۆکان

٨ی ڕێبەندانی ١٣٧١

بۆ ڕووناک[٢]

چەپ گەردی گەردون وێنەی نەیاران
کارت هەر بۆتە فیراقی یاران

داری هۆمێد و هیوا و ئارەزوو
بە ئاوی ئەوین پەروەردە کردوو

هەتا پێنەگا، وەختێ بەردێنێ
شێتیش میوەکەی هەرناوەرێنێ

گەروو هەراوی، گورگ سفەتی
بەشت بۆ لای مە بۆتە نەگبەتی

تۆ بووی بە گورگی کۆزی ساوای مە
پەژارەت خستە دڵی باوای مە

بۆ وات لەمە کرد وەیشوومەی نەهات
بێجگە لە دایکم نێچیر ببوو قات؟

---

[٢] – بۆ ڕووناک کچی یەکێ لە هاوڕێکانم کە هەر لە منداڵیدا دایکی لە دەست چوو.

لە کۆشی دایە لە شانی باوە
خونچەی حەیاتم لەوێ دەکراوە

مێهری بە مێهری و چاوی رووناکی
بێشکەی ئارامم داوێنی پاکی

قریشکەی من و پێکەنینی ئەو
من مەمە گەزین راپەڕینی ئەو

ئاوێنەی بزمم لە سەر لێو دەدی
شێوەی روخساری خۆم تێدا دەدی

باوەشت ماڵم بێ منەت ئازاد
لەوێ دا دەژیام ئارام و دڵشاد

هێلانەی گەرم و نەرمونۆڵەکەم
هی من و کاکم و وان، خوشکە چکۆڵەکەم

چوار نەونەمامی تازە پێگەییو
بابی شۆخ و شەنگ زانا و تێگەییو

کۆ دەبووینەوە لەسای ئەو دارە
کەسەر و مەینەت لەوێ بێکارە

ئەی فەلەک تەخت و بەختت وەرگەڕێ
دەستت هەڵنەگرت پێت کردین گەڕێ

ڕەشەبای زەمان تەونێکی تەنی
داری ئاواتمی لەبنەدا کەنی

ماڵەکەم رووخا، لانەکەم خرا
دەرگای باخەکەم یەکسەر داخرا

نە دەنگی لێدێ نە هەرا و چپە
وەکوو وێرانە وا کڕو کپە

گێژەبای نەگبەت لێی داین بەتەکان
وەکوو گەرد و پۆش کەوتینە قوڵکان

لەو ڕۆژەوە وا لە یەک بووین فیراق
وەکو ئەو مەلەی هەر دەڵێ تاق تاق

منیش هەر زکری دایە دایە گیان
دەکەم بە وێردی مێشک و دڵ و گیان

خوشکە چکۆڵەکەم دەچتە هەر لایە
هەرکەس دەبینێ پێی دەڵێ دایە

بەڵام بێگیانەی دەنگە نەرمەکەی
ئارام ناگرێ دڵە گەرمەکەی

کزەی دەروون و سۆزی هەناومان
هاریکار نەبێ فرمێسکی چاومان

ئاگر بەر دەبێ لە هەموو زەمین
بە دەستە چیلەی ئەم ئاگرە دەبین

بەو ژان و ئێش و بەو برکانەوە
چووینە نێو کۆڕی بێ دایکانەوە

٢٢ی ڕێبەندانی ١٣٧١

بۆ مامۆستای قوتابخانە

سەر قافڵەچی کاروانەکەم لە ڕێگاکەم لانەدەی
من کە تۆم کردۆتە پێشەنگ ڕەنجەکەم بەربا نەدەی

ڕێبوارم ڕێگا دەپێوم سەدان خەتەر دێتە ڕێم
تۆ وەستامی چەکم عیلمە بە دوژمن مەودا نەدەی

شان بە شانی گشت گەلانی ئەوجیهانە ڕێکەوە
سەنعەتی خەڵکی لەپێشە وریا بە لە دوا نەدەی

ئەی گوڵی موژدەی بەهاری کاکڵ و مانای ژیان
قەت نەڵێی ماندووم لەژینا لەم ڕێگایە لانەدەی

تۆ ژیانی تۆ سروودی هەمیشە دەت لێمەوە
تۆ شنە بای چڵکە هەوری ئاسمانی دڵ ڕادەدەی

١٣٧٤/٢/١٠

مەلی بێلانە

من گیانداریێک بووم وەکوو گیانداران
سەد لانەم کردن لە سایە و ساران

رەشەبای دەورم زوو بە دەست و برد
تا یەکم سازکرد ئەوی دیکەی برد

دوو هەزار ساڵە بەڵکوو بەولاوە
ژین وماڵی من وا بەدەم باوە

بە شەو و بە رۆژ عارەق دەڕێژم
پیتێک لە ژینم حەق نییە بیبێژم

خاکەلێوەی١٣٧٥

گەزیزە

رۆژانی دەمەو بەهاری
پێش نەورۆزی کوردەواری

کاروانی گوڵان بەڕێوە
لە ترسی سەرما و کڕێوە

کەس ناوێرێ سەر دەرێنێ
گەزیزە رێچکە دەشکێنێ

موژدەی بەهاری هێناوە
لە سەر لێوێتی خوناوە

کەوی دەبارێنێ ئەسرین
دەڕژێنە سەر گۆنای زەمین

بەفری سەر ملان چوونەوە
چیمەن مەخمەری بوونەوە

رندوو هەڵگەڕاوە سەرێ
رێواس لە بنی هاتە دەرێ

ژیاوه مێرگ و باغ و چیمەن
دڵڕفێنە دەشت و دیمەن

لەبن تەرمی تاوسووتی پار
سەوزە بێ نەرمەگیای بەهار

مێرگ پاوان کرانەوە
زۆنگ و چێنگ ژیانەوە

قەترەی ئاونگ لە چیمەنێ
بۆ مانگەشەو پێدەکەنێ

کە تاو هەڵدێ وەک مرواری
دەشت ودەر دەکا زێوکاری

تەوژمی خۆری نەوبەهار
گەرم ئەکا کۆخی هەژار

چاوەی کانی دەکرێتەوە
ئەستێر باوەش دەگرێتەوە

کووز و ماکووز و گیا دەلاو
کەیفەکەن لە سەر فەڕشی ئاو

گۆلان دەگرنەوە ئاودێر
دەڕۆن بۆ مەزرایە جووتێر

حەنجەرەی ئاو لە جۆگەلە
دەڵێی قاسپەی کەوی کەلە

دەڕژێتە سەر گۆنای زەوی
ئەو تێر دەبێ دەیدا بەوی

مەندێ یەخەی دا بەرگزنگ
عەتر دەپژێنن جاترە و پنگ

کەو هاتنەوە سەر ملە و یاڵ
لۆبڕ دەکەن هەودای خەیاڵ

دەگۆڕنەوە بەستە و بەندان
سۆز و سازن بۆ گۆوەندان

رەوەز بۆوە لانەی مەلان
هەڵۆ گرتیان زەرد و تەلان

جێژنی مەل و گیا و گوڵە
بولبول لە نێو چرۆ و چڵە

شوانە بۆوە بە شوانی ران
چونەوە یەک قۆڵ و گۆچان

توربێنی هاویشتە کۆڵی
دەستبێنی خستەوە قۆڵی

بە سەد ئاه و هەناسەوە
بە سۆز و هەست و تاسەوە

لە نێو دەشتی خەیاڵەوە
لێوی نا بە شمشاڵەوە

پەنجەی سەر بەژنی نەی کەوت
مێگەل بە ئارامی خەوت

مەلی ئاهەنگان هەڵفڕین
پەردەی شەوی رەشیان دڕین

١٣ی رێبەندانی١٣٧٦

وەسێت

زستانی ئەم ساڵ خەمبارە چنار
سەرکز و ملکەچ بێزارە چنار

نەرمە شەپۆلی سەر سنگی زەریا
لە سەر دڵی دە گوڵزارە چنار

قۆڵ بکە قۆڵی وەفای هەمووومان
با خەمین نەبێ وشیارە چنار

کەماڵ کەماڵی لە هەموو لاوە
جوان و شیرین و نازدارە چنار

شنەی بەر بەیان موژدەی بۆ بەرە
چاو لە کزە بای بەهارە چنار

بێت و کلیلە و کەوی بشکێنێ
وەک لووتکەی چیا تەمبارە چنار

وریا سازی کە وێنەی ئەم رازە
کەیفی لە نەخش و نیگارە چنار

تۆ گەورەتری فاتم لە هەموان
ئاگات لێیان بێت دڵدارە چنار

ماڵ بۆ خۆشت کەی لەگەڵ مەسڵەحەت
بۆ خۆت موختاری سەر دارە چنار

ئاگاتان لێی بێ با نەشکێتەوە
خاوەنی هەستی پڕ بارە چنار

ڕێزیش لە دایکو هەستی ئینسانە
چوونکە لە لای ئەو ڕازدارە چنار

ئێوە هەمووتان سەفان بۆ دڵم
لە گۆشەی ئەوین جێ یارە چنار

خاوەنی عەقڵ و شوعووری پاکن
پڕ باڵای ئەوین سەرشارە چنار

کار لەگەڵ خوێندن لە یەک ڕستەدا
هەرچەن منالی ڕۆژگارە چنار

لەگەڵ ئینسانا دەست و دڵی پاک
ڕێگە بۆ بێشە و گوڵزارە چنار

١٥ی ڕێبەندانی ١٣٧٦
بەندیخانەی مەهاباد

تینوو

ساقی بۆم تێکە زۆر دوورە ئاوم
وەختە هەڵچۆقێ جەرگ و هەناوم

وشکی چاوانم ئی دوورە ئاوین
جەرگم لەتلەتە وەک زەوی هاوین

وەرە بۆم تێکە لەو ئاوە تاڵە
شەواوم لێنێ بە مەی حەوساڵە

کاسەم بۆ پڕکە شەڕابی کۆنە
بە من چی دونیا چۆن دەبێ و چۆنە

کاروانی کاسەم بۆ بەڕێکە سەر
با لە دڵ دەرچێ پەژارە و کەسەر

بە ساڵا چووم و هەر لاوە بیرم
بۆ باڵای بەرزی شێعرم ئەسیرم

تازە گوڵ دەکا باغی ئەندێشەم
ئەمن بۆ شێعر و سووتا زین بۆ مەم

ساقی لە بەرچی لێرە ئەسیرم ؟!
کەوتوومە بەند و دەست بەزنجیرم؟!

کاروانم لێدا ؟! لە کام گەردەنە ؟!
کەوتوومە داو و بەند و گێژەنە ؟!

بە غەیری گریان بۆ هەژاریی خۆم
سێوم لە باغی کێ هێنا بیخۆم

تۆ خوا تێکەوە بۆ منی هیچ نەدیو
هەناسەم ساردە، وەک ژیانی هەتیو

بەزمێ سازبدە بە زوڕنا و دەهۆڵ
خەم لە سەر دڵم بونەتە سەهۆڵ

بڕژێنە سەری بیتاوێنەوە
دڵی کەسیرەم بلاوێنەوە

بەزمێ سازبدە بە چەنگ و شمشاڵ
چی دەبێ با بێ لۆکە بێ یا گاڵ

عود و کەمان و ساز و زیل و بەم
بیانهێنە گۆڕێ دەڕەوێنن خەم

سێتەپڵ و سێتار، دەف و باغڵەمە
موتریب با لێدەن ئەمشەو نۆرەمە

با عەلیش هەستێ مەردانی مەردان
بێتە سەر بەستەو هەڵکاتە بەندان

لە هەر کەرەستێ ئاهەنگێ هەستێ
ساقی با هەستێ تێکا بۆ مەستێ

هێند بخۆمەوە ببم کەلەلا
چی دە لێن بلێن زاهید و مەلا

١٥ی ڕیبەندانی ١٣٧٦
بەندیخانەی مەهاباد

چوارینە

قەرەکەند بۆ من، قەزا و بەڵاکەت
پڕ بوو لە مۆتە خاکە تەڵاکەت
کەوی ئازادی کە دەنگی نایە
قەل دەقرێنێ لە سەر قەڵاکەت

مەزرای بونیاد و کەندەڵانەسوور
چاوگەی دزێون لە نزیک و دوور
کونەماران و چاوە و دلێرت
کانی زێڕینەت پڕ لە زێڕی سوور

بێ تۆ...

وەرە باغەوانی باغی ژینم
وەرە سارێژکەرەوەی برینم

وەرە بۆ دیتنت زۆر بە تاسەم
وەرە با نەتسووتێنێ هەناسەم

خەم پورەی دا لە سەرم وەکو هەنگ
وەرە تاکەی بسووتێم نەکەم دەنگ

وەرە بیرێ با لەژین کەینەوە
با ئاورێ بۆ دوایە دەینەوە

وەرە شنەی بەهار و فەسڵی گوڵ
وەرە بۆ تۆ بەیان کەم دەردی دڵ

بێ تۆ من ساڵێکی بێ بەهارم
گەرووی وشکی کانی و مەزرا و بنارم

پووشی پڕووکاوی ملە و یاڵم
ڕووباری بێئاوی وشکەساڵم

بێ تۆ زستانێکی سارد و سڕم
بێ تۆ کوانووی کوژاوەی بێ گڕم

بێ تۆ ڕەنگی زەردی پاییزانم
بێ تۆ دوور لە هەرچی ئازیزانم

گوڵی سووری پەڕپەڕی بابردووم
تەمەنی بێئاکامی ڕابردووم

ماڵی سارد و سڕی هەژارانم
فرمێسکی سەر کوڵمی لێو بەبارانم

گوڵی پێشێل کراوی چیمەنم
چیای سەر بە تەمی نێو دیمەنم

فرمێسکی رژاوی سارد و سڕم
تاشە سەهۆڵی نێو ئاگر و گڕم

کانی زوڵاڵی خنکاوی کوردم
لێڕی وڵاتی سووتاوی کوردم

پیری بێکەسی شاری سووتاوم
هەڵەبجەی خنکاوی نوقمی خوێناوم

بەرخی نێو چنگی چوار گورگی ڕەشم
هەروا دەرێژن خوێناوی گەشم

بێ تۆ دەشتی کەویری بێ گیام
ئەبینم تۆ ئەبینم دڵنیام

٢٠ی ڕەشەمەی ١٣٧٧

ویشکەساڵ

ئەم هەوایە بۆ وا مژە
ئەم دەورە چەند هەژارکوژە

ئەم شارانە چەند خامۆشن
ئاوایی بۆچی ڕەشپۆشن؟

ئەم خەڵکە بۆ وا بێوەفان
بۆ یەکتری جەورن جەفان

بولبول لە گوڵزار سڵ دەکەن
ڕێوی یاری بە گوڵ دەکەن

هێلانەی پۆڕ و کەو چۆڵن
قەل چاوی بولبول دەکۆڵن

باغ و بێستان بۆ بێبەرن
گوڵ دەکەن و هەڵدەوەرن

کەرێز گەرووی هەڵقرچاوە
پڕ بوونەوە چاوی چاوە

جۆگە نەما نارەناری
تازیە بارە بۆ زناری

ئەستێر زووخاو هەڵدەڕێژن
کانیش هەڵقوڵین دەنێژن

دڵی خاک زووزوو لێدەدا
هەر دەڵێی هەنیسکان دەدا

هەور چەن وشک و بێئاون
دەڵێی لە خۆڵت وەرداون

وشک وشکن، دەنکی باران
کانیش ناگەنە رووباران

زەرد هەڵگەڕا لێوی چۆمان
خورێنگ ناگەنە گۆمان

ئاو لەبنی گۆمان بڕان
بێچووی ماسیش کردیان قڕان

بۆ چیمەنیش نەما خۆشی
سەوزی دانا زەردی پۆشی

بۆ دیمەن دەگری نواڵە
دەشت لە نێو تۆزا شەلاڵە

مێرگ شین ئەکا بۆ چیمەن
شنە دەلاوێنێ دیمەن

بە دەست باوە دار وەڕەزن
گوڵ کزی دەستی هەرەزن

خشڵی دارن چڵ و گەڵا
هەر دەوەرن دوور بێ بەڵا

گەڵا خۆڵی کرد بە سەردا
دەستی لە بەژنی چڵ بەردا

برِا لە سفرە نان و دۆ
سن دەمژن شیرەی گەنم و جۆ

هەلّپرِوزا چیای بەفرین
تاڤگە بۆ ئاوهەلّدێر دەگرین

وشکەسالّە توونیانە گولّ
قەناری دەگری بۆ سەر چلّ

وەنەوشە توونی و بێئاوە
بیزا گیانی داهێزاوە

دەفتەر زیزە لە نووسەری
وشەی چلّی رِستە وەری

شل بووە شلێرە گیانی
سەری خستۆتە سەر شانی

جاترە و نەعنا خۆرِاگرن
گولّ وەک وان بەرگە ناگرن

بێژان ئەمسالّ نەیبوو لەنجە
ماچی چەپکیان نەکرد پەنجە

لاسەر بۆ گولّ چاوەرِوانە
گولّیش بۆ نەغمەی بارانە

مالۆنچە نۆقمی ماتەمە
ئەوسالّ تەرز و توولی کەمە

تازیەبارن بەند و گیاخاو
بۆ رِیحانەی پشتی دێراو

خشلّی رِازێنەوەی سرووشت
هەمووی وەری جواناوی رشت

بەڵام زیندوو دەبینەوە
بەهاریش دەبینینەوە

چرۆ لە خەو رادەچەنێ
گەڵا بۆ خۆر پێدەکەنێ

چرۆ دەکا خەو و خەونم
خۆ داوێتە حەوزی شەونم

دەچمەوە شوێنی ئاوایی
دەگرمەوە گەڕی شایی

شارم هەڵدەستێنمە سەرپێ
ئەویش دەبەم بۆ شایی دێ

لە ئاسمانم هەوری وەفا
دەبارێنێ شادی و سەفا

باوەشی دەکاتەوە گوڵ
بولبول دێتە سەر پۆپە و چڵ

رێوی فێڵی پێ نامێنێ
کلکی لێ بەجێدەمێنێ

لە بست بە بستی کوردستان
دێنەوە بەر باغ و بێستان

٢٨ی پوشپەری١٣٧٨

تۆ بەیانی

تۆ بەیانی،
دونیا بێ تۆ شەوەزەنگە
تۆ تەوژمی هەتاوێکی
دەست و پەنجەی رێبوارانی
رێبەندانی زستانی شووم
لە دەشتی چۆڵ و قاقڕی
هەژاریدا گەرم ئەکەی

چۆڵەچرای دەستی ماندووی
لە ساراتی بێسنووری
رێی تاریک و سەختی ژیندا.
تۆ زەمزەمەی
سروود و گۆرانی شاییت فێری مە کرد
وا دەزانم
لە شایی ولۆغانی سبەی
گەنجەکانم
شایی بێئەم گۆرانییە
ناگرنەوە،

یادت مووژدەی سەرکەوتنە
زایەڵەت جەوهەر دەبانی
دەست و مچی رۆڵەی ئیشن
لە رۆژی تۆڵە سەندنا
تۆ ژیانی
دەنگەدەنگی دڵی مێژووی
تۆ لە جۆری ئەم شتانەی
کە نامرن
هاورێی قەڵەم
بەزرووەشێنی ئاواتی
کۆیلەکانی ئەم جیهانەی
تۆ لەم ئەستێرە گەشانەی
ئاسمانی تاری چەوساوان
هەتا شەو رەش و رەشتر بێ
ئەتۆ هەر گەش و گەشتری.

خاکەلێوەی١٣٧٣
میراوای بۆکان

لە نیگاتا

لە نیگاتا ڕەمزی ڕازی لەخۆڕامان
لە بزەتا
مژدەی هیوایەکی بەرز و
لە وشەتا
بەردەچنی ماڵێکی نوێ
بۆ حەسانەوەی یەکجاری
بەدی دەکەم
لە سیماتا
پشکۆیەکی گەش و سووری ناو شەوەزەنگی
ژیانی لێواولێو
لە حەسرەتم دەرئەکەوێ

ئاخ...

تەنیایی پیری کردم،

وەرە بۆ لام،

بزەی بەیەک گەیشتن

دوای دەورانێک جیابوونەوە،

ئەی ئۆخژنی نێو باوەشی

خۆشەویستی

تەنیام،

تەنیا.

من لەم شەوە بەسامەدا،

دەستەمۆی گریان و شینم

وەرە بۆلام،

ئەی پێکەنینە ونبوەکەی، سێ هەزار ساڵە

بەدواتەوەم

گەردوونی چەپ

قفڵی نەهاتی لە دەرکی

ماڵە سارد و سڕەکەمدا.

دە وەرە ئەی سەد کلیلی دەرکی هاتم،

دڵم خانووی وێرانکراوی بەشێک

لە جیهانە

گیانیشم گیایەکی بە ژەهرپژاو کراو

وەرە!

ئەی مزگێنی نوێبونەوە و

هەڵدانەوەم

ئەی بەختەبارانی دەشتی

پڕ لە گوڵی دوورەئاوم

من لە دایکی گریان بووم و

لە وڵاتی گریان ژیاوم!

بەرگ و پێتاکم گریانە

وەرە بۆلام،

ئەی پێکەنینە ونبووەکەی، سێهەزار ساڵە بە دواتەوەم

مەلێکی بەردەم زریانی

چلەی زستانی تەمەنم،

تۆش هەتاوی خاوەن بەزەی

وەرە ئەی بسکی زێڕینت،

تینو تەوژمی ژیانم.

خاکەلێوەی ١٣٧٥

میراوای بۆکان

بەیان

لە بەستێنی
تەنیاییدا
شەودرەنگان
دەستەملانی کیژی سرکی
خەیاڵ دەبم،
بە سواری شاباڵی شیبا،
دەڕۆین
دەڕۆین
بەرەو گەڕەکی ئەستێران
یەک یەک
ماڵی گشتیان دەکوتین و
هەگبەی پرسیار دەکەینەوە
بۆچی نەهات؟!
لە باغچەی وڵامەکانیان
گوڵێک دەچنین،
پێماندەڵێن

دوای ئێمەدێ
دوای ئێمە دێ....

١رەشەمەی ١٣٧٥ ـ میراوای بۆکان

ئەی دایە گیان

ئەو کاتانەی ئەسپی خەیاڵ
هەڵمدەگرێ
دەمباتە نێو پێدەشتی شۆرەکاتی
ژیانی ئێستا و رابردوو
هێور، هێور
بەرەو هەرێمی بژوێنی کاتی منالّی و
سەرچاوەی کانی باوەشت
شۆڕ دەبمەوە
خۆم ئەدەمە بەر شۆڕابەی
تاڤگەی تیشکی خۆشەویستیت
بەیادی زوو
لە هێلانەی ئامێزتەوە
بەرەو باغچەی پڕ لە گوڵی سوور و سەوزی
خەونەکانم
باڵ لێئەدەم.

بەڵام ئێستا
بە چەشنی داركونكەرەیەک
شەوان لە بەر ژانی سەر و
ڕۆژان سمینی سینگی دار
بۆ بژیوێ
خەو و هەدادانم نییە.
ئەی خۆشەویست
سوێندم بە هەستی خاوێنت
بمزانیبا کە گەورە بووم
هەر را ئەکەم
بە شوێن نانا
جێیەک نییە تیا وەحەسێم
نە لە عەرز و لە ئاسمانا
هەڵنەدەستام
پێم نەدەگرت.

٢٨بانەمەڕی ١٣٧٦
میراوی بۆکان

(...)

دەتەویٚ کیٚ ریٚت نیشان دات
ئەوانەی ریٚت لیٚ ون دەکەن
کیٚ بیٚ لە خۆت دڵسۆزتر بیٚت
دەست دە قەڵەم
خۆت بنووسە
دەتوانی خۆت بیٚنیتە دەر
لە ژیٚر نیر و کۆت و یاسای،
دارزیوی ساڵەهای ساڵ
تاکەی ئەریٚ تاکەی
ئەوا میٚژوو پرچی سپی
گریٚچن کرد

تۆ تازە گڕوگاڵ دەکەی
داوی ستەم ها لۆبڕ بوو
دەبێ باوەرت بە خۆت بێ
شاباڵی تۆ زۆر بەهێزە
تۆ لافاوی خوێنی سووری
ئەو زامانەی
چیلکە و چاڵی هەزاران سەرەپەیکانت
لە کەمەری دارستانی
مێژووهالآند.

٤پووشپەری ١٣٧٦
میراوای بۆکان

پاڕانەوە

لە سەر سنگی نەرمی زەریا
ویستی لەوێنەی لەنجەی تۆ
نەرمەهەنگاو بنێ شەپۆل
کە نەیتوانی هەستا سەر چۆک
ئارامی لە زەریا بڕی.
بۆیە دەڵێم
تۆخوا بەسەر
چاوانتا مەدە قژەکانت
نەکا رۆژ لاسات کاتەوە و
هەموو بسکی هەڵپڕوزێ.

٢٧ پووشپە ری ١٣٧٦

دایک

تۆ دایکی کانیاوەکانی
هەزاران جۆبارت
خستە کۆشی زەوی
تا خەرمانی
بەتاڵان چووی
مامەی وەرزێر
بە دەستی ئەو کەسانەی...
بەهرەوەر کەی.

١٥ی گەلاویژی ١٣٧٦
میراوای بۆکان

بەیان

کاتێ بەیان
پەردەی شەوی رەشی لادا،
لە خەیاتەی بسکی هەتاوی
کلاوی زێوی هۆندەوە
بۆ سەر لووتکەی
چیا و رەوەز،
من بیر لە تۆ دەکەمەوە
رەشەبای کامە وڵات بوو
هەوری رەشی خستە گۆنای
وەکوو مانگت
تۆش هەر ئەگەڕێی بۆ بەیان.

١٥ی خەرمانانی ١٣٧٦
میراوای بۆکان

زەماوەند

هیواکانم رێبوارێکن
دارگۆچانی ئازار و ئێش
بە دەستەوە
بێ پشودان رێگا ئەبڕن
ئەو رۆژە دێ کاڵە و پێتاو
لە ماڵی ئۆخەی داکەنن
دڵدارە باڵا بەرزەکەم
دەست لە دەستی
لاوی یەکسانی بنێت و لە
بزە و
باران و
شنە و
خۆشەویستی بگێڕنەوە
زەماوەندێک لە گۆڕی دیلانان ساز دەین
عەلیمەردانیش با بڵێ:
«لەو کەلە دەنگی ساز دێ
هەلاڵە و زەمزەمە »

١٨ی ٦ی ١٣٧٦
میراوای بۆکان

پاییز

شەوە بێ دەنگ
کڕ و ماتە
چڵ و گەڵا و سەوزە
لەسەر سینگی چیمەن
شین ئەگێڕن،
دەشتی ئاسمان
بەستەڵەکە
تەم و مژە ڕێ نابینم،
سریوەی تاق مەلێ نایە

ئەی هاوڕێیان
گومانم ڕەگاژۆ ئەکا
ئەڵێی ئاڵی شەو دەستم لێ ئەوەشێنێ

وەکوو گەڵایەکی پاییز
کەوتوومەتە نێو گەردەلوول
بەڵام، ورەم بەرزە وەکوو
لووتکەی چیا
سەر لە ئاسمانان ئەسوێ
لە نێو ترسا باڵا ئەکەم
لە بێکەسی ئەشکێمەوە
ئەڕۆم و پەنجەرەی بەیان
بۆ گۆی زەوی ئەکەمەوە
هەتاکوو جەهل و نەزانین
لە داوێنی شەو هاڵێنم
هەتا تیشکی خۆر
بۆ وڵاتەکەی خۆم بێنمەوە
ئەڕۆم و وتووێژم بە چاو
لەگەڵ ئەستێرەکان ئەکەم
هەموو رۆژێ لای ئێوارێ
لەو سەری دونیا دێنەوە
ئەڕۆم و لەگەڵ مانگەشەو
دەست لە ملی چیا ئەکەم
گوێ ئەگرم بۆ شمشاڵی شوان
بۆنی جاترە و نەعنا ئەکەم
دەم ئەنێمە گەرووی کانی
هەستی زەنگی کاروان ئەکەم
لەگەڵ شیبای شەو دەئاژوێ
ئەڕۆم هەورە تۆراوەکان

بۆ ئاسمانی خۆم دێنمەوە
تا ببارێ هیواکانم
سەوز ئەبن
ئەڕۆم لەشار
ئەچمە بەرزایی هەر کێوێک
سینگ ئەدەمە بەر رەشەبا
بۆ یەک جاریش
سەر نابەمە ئەشکەوتەوە
هەردەنگەکان ئەڵێتەوە
ئەڕۆم و دەنگی خۆم لە نێو
هاوارەکان ئەدۆزمەوە
ئەڕۆم وبەیت وگۆرانیم
لەگەڵ هۆرە و
لاوک و
حەیران
بۆ ئەم هەرێمە دێنمەوە.

خەزەڵوەری ١٣٧٦
میراوای بۆکان

ئەوینەکەم

ئەوینەکەم
پڕ باوەشی
کۆلکەزێڕینەم خۆش ئەوێی
ئەی یادی تۆ رازێنەوەی
کۆڕ و کۆمەڵی شەوان

تۆ عەتری سەر گۆنای خونچەی
ماچی گزینگ
ئەتپژێنێ
دوندی ئاسۆیەکی بەرزی
لە نێو ئامێزی بەیانا
سۆز و ئاهەنگی شمشاڵی
وەک مەل لەنێو پەنجەی شوانا
ژیان ئەبەخشی
ژیان ئەبەخشی
بەژیانا.

٢٨ی سەرماوەزی ١٣٧٦
میراوای بۆکان

دایک

ئەو زەمینە پڕ حاسڵەی
بڕکە گوڵی ئینسانەکان
لە هەناوتا سەوز ئەبن و
لە سەر دێراوی پەنجەکەت
گوڵ ئەدەن و
روو بە گۆنای وەکوو
خۆرت
تەرز ئەهاوێن،
لە کانی سەر دڵەکەشت
پاراو ئەبن
ئەی دایە گیان
بەڵام... بەڵام....

٢٠بەفرانباری ١٣٧٦
بەندیخانەی بۆکان

فریشته

کووچەی هەموو شەپۆلەکان
شەقامی گشت ئاسمانەکان
لەگەڵ کام ئەستێرەی گەڕۆک
تا بەر بەیان
لەگەڵ پاکترین ڕێبوارا
تیشکی خاوێنی خۆرەتاو
تاکوو ئەوسەری دونیایە
بە شوێن جێپێکانتا هاتم
تۆم هەر نەدی
فریشتەی بەخت و ئاواتم

٢٠ی بەفرانباری١٣٧٦
بەندیخانەی بۆکان

قفڵ

بە دەرکی هەرماڵێکەوە
یا مەنزڵێک و دوکانێ
سیمای قفڵێ ڕەش دەبینم
ددانی گرتۆ بەیەکدا
یادی جەلادێکی دڵڕەش
ئەکەمەوە
خۆزگە دەرگا ئاواڵا بان.

٢١ی بەفرانباری ١٣٧٦
بەندیخانەی بۆکان

«...»

بیرەوەری ژینی تاڵم
داوێمە سەر پەلکی گوڵێ
هەتاکوو بڕژێتە سەری
شیلەی دەمی
هەنگی ئەوین

٨ی سەرماوەزی١٣٧٧
میراوای بۆکان

باوەڕ

گەرچی داوێنی ڕەشی شەو
هەرێمی دڵم دائەگرێ و
دێوی دزێوی تاریکی
بڕکەی هیوام
دەژاکێنێ،
من دوبارە
بەزری باوەڕ دەوەشێنم و
چڵی سەوزی هێواکانم
لە دڵی شەوا ڕەگ دائەکوتن
لە بەیانا ئەبنە خونچە
لەگەڵ گزنگدا گوڵ ئەدەن

١٣ی خاکەلێوەی١٣٧٧
میراوای بۆکان

بۆ نیشتمان

لە ناو شەوەکانی ژینا
هەر وەکوو ساوای ناو بێشکە
گڕ و گاڵم بە گەلۆازەی
سەر رەوارەکەی خۆم دەکرد
ئەستێرەکان
جێ روانگەی چاوەکانم بوون
خەوێکی سووک
لە نێو ئامێزی خۆی گرتم
خەونی گەیشتن بە تۆم دی؛
نێو باوەشی گەڵای سەوزت
جێژوانی بولبول و گوڵ بوو،
ئێستا دەشتێکی بێ ئاوی
من بەسەر زامەکانی خۆما تێپەڕیم
بۆ تیماری برینی تۆ
وەکوو یەکەم دەنکە بارانی پاییزی
بەنێو گەرد و خوڵی هاوینا رێکەوتم

بۆ دیتنت،
پەیامی زەریام بۆ هێنای.
وەکوو گەزیزەی پێش نەورۆز
بە مزگێنی بەهارەوە
بەفرم بڕیو
پەیامی مەرگی زستانم
دا بە ئێوە
گەڵای چڵی سەوزی هیوام
زەرد و کز بوو
بولبولی ئەوینداری دڵ
بەهاری وەسڵی تۆی نەدیٚ،
ئەم رۆژە دیٚ رەشماڵ لە جێی
ماڵی شوومی چلان هەڵدەین.

١٣٧٧/٩/٩

گۆرانی چۆلەکە

بە کسپە و چپە داچڵەکیم
لە نێو گۆمی مەندی خەیاڵ
پەنجەرەکەم کردبۆوە
تا سروەی هەوەڵی بەهار
میوانم بێ و
چەپکێ گەزیزەم بۆ بێنێ.

لەسەر داری سەر حەوشەکە
گۆرانیان دەکوت، لەنەکاو
هەموویان کەوتنە بەر شاڵاو،

واشەیەکی رەش و چنگن
چۆلەکەیەک کەوتە عەرزی
خوێن لە سێچوارێکیان رژا
گۆپکە گۆپکە گوڵی خوێنی
چۆلەکەکان کەوتە عەرزی
لەو رۆژەوە کۆڕ ئەبەستن
لەدەوری گوڵ گوڵی خوێنین
دوو سی بەند گۆرانی دەڵێن

لەو کاتەوە پەندە بۆ من
ببمە دوژمن
بە هەرچی گیانداری چنگن.

١٠ی سەرماوەزی١٣٧٧
میراوای بۆکان

بۆ جوانەمەرگێک

بزەی خونچەی
گوڵی بەهارەی تەمەن بووی
بە رەشەبای پاییز وەری
نەمامێ بووی شلک و ساوا
گەردەلوولێ هەڵیداشتی و
چوویە نێو شاری خامۆشان
لەم رۆژەوە
فرمێسکی سوور و هەناسە
دەبێ برێژم و هەڵکێشم
هەتاکوو دوایین هەناسە.

هەر دەڵێی ئەتۆ دەتزانی
ئەو کاولە کۆنە دونیایە
دانیشتنی گەلێ نەنگە
بۆیە بۆ سوارچاک و لاوچاک
هەمیشە تەسک و بەرتەنگە.

٢١ی سەرماوەزی ١٣٧٧
میراوای بۆکان

بۆ رۆحە پیرۆزەکەی دایکم

بۆ دایکم

تەنیا تۆ بووی
لیزگە مرواری هیوام
لەبەر تیشکی خۆشەویستیت
لە نێو شەوی بێ بەیانم
ئەهۆندەوە ئەی خۆرەتاو،
مەلی بزە لەسەرلێوت
کە هەڵئەفڕین،
هێلانەیان لە نێو پرچەکانت ئەکرد
لە بەر هێرشی واشەی گریان
پێکەنینت لە بیر چوبوو،
کۆرپەی دڵت
لە نێو جۆلانەی زەماندا
بە گۆرانی
هۆ خاڵەی رێبوار رائەژاند
لەم کاتەدا کە شەو داوێنی رەشی خۆی
لە سەر گۆنای سروشت ئەپێچاوە

ئەستێرەکان چاوە چاویان
بۆیەکتر ئەکرد
دەت وت خۆڵی کووچە و شەقامی ئاسمان
بۆ تیشکی خۆر ئەماڵنەوە
تاکوو کاکۆڵی تۆز نەگرێ.
تۆ لە سەر بەرزترین لووتکە
خەونی شەوانی رابردووت
بۆو گابەردانەی دەستیان لە رەوەز بەردابوو
ئەگێڕاوە.
چیا مانای خۆڕاگری
بۆ خەونەکەت لێکدایەوە.
هێلانەشت
لە داوێنی چیایەکی
شۆخ کردبوو
بەو هەنجیرەی سەر رەوەزت
ئەسپارد بوو.
ئەگەر کۆترەکان هاتنەوە
وریا بن قەل نەیان بینن
ئێستا بە پیرەدارەکەی
نێو گۆڕستانەکەی خۆت وتووە:
ئەگەر ئەو رۆژەی هاتنەوە
ماڵەکەم گوێزاوەتەوە.

١ی بانەمەری١٣٧٨
میراوای بۆکان

بۆ ماملێ

دەنگی قورینگان بۆچی نایە ؟
کوێستانچی کەنگێ دێنەوە ؟
تۆ هەواری سەر و ماڵت
تێک نا ئیتر نایەیتەوە
گۆرانی بۆ سابڵاغ بڵێی
بارانەکەت دایداوە و
بەکزەی شەماڵ و بە شەو
هەموو وڵاتی سەوز کرد و
بۆنی پنگە و ڕێحانەی کێو
چیای سەرکەش سەرخۆش ئەکا
نەڵێن چاوەڕوانە ئێستاش
تۆ لە سەر سپی سەنگەوە
گۆرانیێەکی دیکە بڵێی.

گۆرانی تۆ وەکوو ئاوی جۆگە و جۆبار
زەوی رۆحی تینووی ئێمە
پاراو ئەکا و
خشڵی شادی ئەڕازێنێ
وەکوو شانەی دەستی دڵدار
پرچی ئاڵۆزاوی چیمەن
شانە ئەکا و دایئەهێنێ
عەتری ماچی گزنگی خۆر
بەسەر چیا دا ئەپژێنێ
دەنگت ئەڵێی
قاسپەی کەوی سەر چیایە
گەوەڕ بە گەوەڕ ئەگەڕێ
لە سەر منارەی رەوەزان
گۆرانی بۆ هەڵدێر ئەڵێ و
تێکەڵاوی تاڤگە ئەبێ،
ئەچنە ئامێزی دەشتەوە.

رەشەمەی ١٣٧٨
میراوای بۆکان

«...»

چۆن ئەتوانم بە جێت بێڵم
تۆ کانییەکی ئەندام نەرمی
زیت و جوانی بەر بناری
مەمکت ناوەتە ناو دەمی هەزاران باغ و باغچۆڵە و
جارەگوڵ و مێرگ و زەوی
هەزاران هەودای خەیاڵم
بە تاڵێکی داوی زوڵفی تۆوە بەند و
شیرەی گیانی ئەم وڵاتەم بە تەوژمی خۆرەتاو و

نمنمەی خوناوەی باران
لە رەحمی ئەم خاکەدا گوورام و رووام
من چۆن ئەڕۆم لە شارەکەم
گوێ ئەگرم لە هەستی پێی شەو،
لە نێو دڵی تاریکانا پیاسە ئەکا و
بە هەناسەی پەردەیەکی شۆخی بێدەنگ دائەچڵەکێ
ورشەورشی سکڵێکی سوور،
لەبن سووتووی ئاوری دۆینێ
بە کزەبای دوای نیوەشەو،
ئەمخاتە پێدەشتی باوەڕ
ئەم رازانە بەرەو ئاسمانم ئەکێشن
بریسکەیەکی بێدەنگ و شریخەی هەورێکی تووڕە
لەرینەوەی گەڵای چنار،
جۆلانەی بسکی شۆڕەبی و
چاوداگرتنی گڵۆپەکان،
لەگەڵ گەشترین ئەستێرە
بەتاقی ئاسمانەوە لەنێو شەو و بێدەنگیدا
گاڵتە بە تاریکی ئەکەن و
رێگای شەوگاریان بڕیوە
لە بەر دەروازەی بەیانا دانیشتون بۆ حەسانەوە
تەمەنێکی درێژە،
من بە نێو دوێنێ و ئەمڕۆکەدا
ماندوو و شەکەت دیم و دەچم

تا لە سەر داری باوەڕم، بەرەبەیانی سبەینێ
بۆ هاوارە باڵنەگرتووەکانم هێلانەیەک هەڵبەستم.
هەناسە رزیو و ویژدانە گنخاوەکان
بوونە هەوری درۆ لە سەر داهاتووم
نایەڵن کاتە تاریکەکانم مەمکی خۆرەتاو هەڵمژن
چاوەڕوانی دواهەناسەی مەرگی شەوم
لە پشت دەروازەی بەیانا
پڕ بە گەرووی حەوزە گەورە و
پڕ بە باڵای وڵاتەکەم
زیرەک و ماملێ بۆم دەڵێن
ئەمن ناڕۆم لە شارەکەم.

١٣٧٩/٤/١٥

«...»

وەرە کاتەکان ناوێستن
رەنگبێ بۆ پشوو دانێکیش
پیاوان لەو سەری زەمانەوە چوونەسەر
ئێمە لەم خێڵە دوورین دوور
ئەم هەوایە بۆنی برش و کۆنی لێ دێ
چیمەن و بەستێن زەرد بوون زەرد
مەلی خەیاڵ ئیتر ئارام ناگرێ لەم هەرێمە

با دەست لە قژی پەڵە هەورێکی تەنیا گیرکەین
ئەو دەشتی ئاسمانی بێ دەنگە وەرد و شێوکەین
ئەوا خۆر لەسەفەری شەو گەڕایەوە
نەکا ئەستێرەیەک لەخێڵی شەو جێمابێ

وەرە پەنجەی بلاوێنت بخە پەنجەم
بۆ ئەو سەری ئەستێرەکان
بەرز بوون و گەشانەوە فێر بین فێر
گریان و خەم چارەساز نین

ئەم بەشە بۆ وانەی گریان
وەرە گۆرانی هەستان و نەوەستان بڵێ
لە سەر بەرزترین لووتکە
چیا بێ دەنگە و گۆیی بۆ گرتووی

ئەوە رەنگ نییە ژەنگە ژەنگ
ئەوە خاڵ نییە رووڕەش بوونە
خەونی سەوز و بەختی سپی
لە دەماری باسکی تۆدا چرۆ دەکا

با بە پلەی پەیژەی تیرێژێکا سەر کەوین
تا دەستمان دەگاتە دڵی خۆر
تاکەی گۆڕی خۆمان بەشان و بەکۆڵ هەڵگرین
چەند سەدەمان تەواو کرد و
خۆمان هەر ناتەواوین.

با زەریا لەگەڵ هەور ئاشت کەینەوە
نەکا بەهار لەوەرزەکان جیا بێتەوە
ئەو کاتە بە ساڵێکی کەچ و شکاو
دیواری رەشی مێژوومان چۆن بچنین چۆن.

١٣٧٩/٥/١

«...»

لێواولێو ئەوین
وریشایەوە وەک سکڵێ سوور
وێنەی خۆرت دەکێشاوە،
لە نێو چاوانی داهاتوو
لەگەڵ پۆلە هەورێکی بارانی
بەسەر جەنگەڵی تینووا هاتی و
بەڵێنیتدا ئەگەر باران...!

تۆوی ئاشتی بووی
دوای وەشتەکان
لەم جاڕانە چەکەرەت کرد،
تۆوی شمشیری لێ ئەچێنن

خەونی هەردت بۆ خوناوە دەگێڕاوە
پەنجەکانت بۆنی بەهاری لێ دەهات
لە ناو بێشکەی پڕ لە ماچی دایکانەدا راتئەژاندین
وێنەی بزەیەکی چاوگەشت پێداین
تا لەگەڵ خێڵی خۆرەتاوا رێکەوین

بۆ ژوانی دوا ئەستێرەی شەو
کازیوە بووی لە بەستێنی ئاسمانەوە سەرت کێشا و
شەو داوێنی بەلاداکرد
لەو کاتەدا شۆڕەبی سەری بە خاکەوەنا
چنار دەستی بۆ ئاسمان درێژکرد!
ئەستێرە و مانگەشەو بێنێ بۆ دارستان

ئەو رۆژە دێ وەکوو تاڤگە بێمە خوارێ
بە بەژنی وەکوو چیاتدا
لە دەشتی ئارامی داوێنتدا
رۆبچمە خوار،
رۆبچمە خوار.

بەهاری ١٣٨٠

«...»

سەرم داخست
دەستم گرتەوە بۆ ژیان
هەموو رۆژێ هەزاران جار دەرووخێمە ناو خۆمەوە،
لە وێرانیم ئاوەدانم.
ئەگەر مردم،
گڵکۆکەشم هەر لە ناو خۆما هەڵکەنن
پڕ بە باڵای ئەم جیهانە ئاواتم تێدا ناشتووە.

بەهاری ١٣٨٢
میراوای بۆکان

«...»

ئای... ئەم هەوای ژینە چەندە مژە
وای... ئەم هەواری راستییە چەند خاڵییە
تۆ بڵێی رۆژێ چاوەکان
پڕ باوەشی خۆشەویستی، بۆ باڵای یەکتر بڕوانن،
خۆزگە رۆژێ
ئەم کەرەستەی ژەنگ بە ئاوێنەی دڵ دێنێ
لەم دونیایە دەست نەکەوێ.
وەرە با دەستە چیلەی خۆشەویستی هەڵگرین و
لە گۆمی چاوی یەکتریدا مەلە بکەین

ئای... چەن چاوەڕوانی نەورۆزم
خۆزگە ساڵێکم دیبایە وەرزەکانی خۆی لەگەڵ با
خۆزگە زمانی برینم نەزانیبا،
تا نێوی شمشیر نەبیستم

خۆشەویستم، ئەم جارەیان دەستم بگاتەوە قەڵەم
زمانی خاک ئەخوێنمەوە
دەفتەری ئاو ئەنووسمەوە
رنووی برین و چیای ئازارم، تێکەڵاوی هاژەی،
هەڵڕژانی تاڤگە ئەکەم و بە نێو دۆڵی کپ و هەراسانا
دەشتی خەواڵوو دێنمە سەر پێ.

زستانی ١٣٨١
میراوای بۆکان

بۆ هەڵەبجە

لە کوێوە گیانەکەم ؟!
بۆ کوێ، نادیارم ؟!
کێ گوێی لێتە ؟هاوارم!
دۆینێ شنە رایدەژاندی لە جۆلانەی زەمان دا و
بسکت بە تیشکی خۆرەتاو دادێنا
لاوکی سەوز بوونەوەت دەکوت
لە باوەشی بەهاردا

بەڵام ئەمڕۆ کاس بووی کاس
لە بەر بۆنی بێ کەسی و
برینی شەقام و
ناڵەی کۆڵان و ماڵی کوژراو و
پەنجەرەی ترساو

ئای... مێژووی پڕ ژان و زامارم
ئەو رۆژە لاپەڕێکت
بۆ منداڵ و کانی و باران
بۆ قوتابخانە و سبەینێ کردبۆوە
ئەویش هەروا سووتا و برژا.
ئەی ماچی باڵ سووتاوی دایکان
کوڵمی کامە منداڵ ماوە لێی هەڵنیشی ؟
هەستی پڕ بەهاری منداڵان،
ئەو مەمکانەی رۆژان
قومە قومە ژیانتان لێ ئەمژی
بۆتە گۆڕستانی بزەی لێوەکانتان و
ئەو دارانەی دۆینێ و پێرێ
جریوەیان لێ هەڵ ئەفڕی،
ئەمرۆ تەرمی چۆلەکە و گەڵایان لێ ئەوەرێ،
ئەو بزانەی لە رەنگی ئاسمانا ون ئەبوون
لە سەر گۆنای کام ئارەزوو ئەبن بە گوڵ و
کاتێ سپێدەشیان سووتاند
چۆن ئەپشکوون ؟

بەهاری چڵ و گوڵ سووتاو
بە پرچ و قژی ژاراوی بچۆرەوە باوەش دایکت
پرچە سپییەکانی بە زامەکانت دابێنە
ساڵی داهاتوو کە هەور دەگرمێنێ
پۆل پۆل بەهار و کارگی لێ هەڵ ئەدا
ئەی مرۆڤ

ئینسانەکانی هەڵەبجە ناڵێم
باخچە ئەڵێم باخچە، گەڵا و چرۆ
فرمێسکی بەردەکانیش
سنگی چیایان دادڕی و
مێژووش چوار شەهیدی دا
١٦و٣و٨٨ و نەورۆزێک.

لە هەندەران هەوری بارانی ساز ئەکەن
گوڵە گەنمی لێ ئەبارێ
لە وڵاتی ئێمەی کۆلاوا
مەرگ و شەیتان و شەڕ ئەبارێ!

ئای... لە زاری شیمیا و ئاسنەوە
مەرگیان ڕشتە ناو هەڵەبچە
هەموو کەسیش ناسیویانن
ئەڵێن راسپێری خوا نەبوون.

١٣٨٢/١٢/٢
میراوای بۆکان

«...»

تاوێری هەڵدێراوی چیای ژینم،
دووبارە تێهەڵدەچمەوە
نارەناری جۆباری وشکە ساڵم،
هەڵقوڵێن ئەمناسێتەوە

من لە جیهان و ژیان و جوانی،
یان خونچە یەخەی بۆ گزنگ دەکاتەوە
لە تۆ بێزار نیم
بە یەک گەیشتنی ئەویندارانم خۆشدەوێ
بەڵام، کاتێ درۆ و ریا دەبنە هاوسەر
ئەمن دەمرم
مناڵی جاسووسیان دەبێ.

پاییزی ١٣٨١

«...»

بۆ گەڕانەوە نابی
دەست بە بسکی کچی باران بگرە و سەرکەوە
با هەور بارینی لەبیر نەچێتەوە
لە باغی خەیاڵی تۆ کە هەر چڵەی
هەزاران هێلانەی عاشقی لێیە
باوەش باوەش گۆرانی بۆ بەهاری داهاتوو.

نیوە شەوە و شەقڵی بێ دەنگی نەشکاوە و
تاریکی هەرەس دێنێ،
یاسی حەوشەکەی ئێوە عەتر ئەپژێنێ
دەورێک بە هۆبە و هەوارەکانی خۆما ئەگەڕێم و
کوچکاورە هەناسە ساردەکان،
سامانی من سۆڵە سۆڵی ئاییسانە
ئەو کاتەی کوژامەوە
گوێم لە خرمەی رووخانی خۆم بوو
ناڵە ناڵی سەدە سووتاوەکان.

ئێمە زمانی خاکمان لە بیر کرد،
بۆیە هەتاو و با و باران باوەڕیان بە ئێمە نەما
بۆیە لە مەی ئەوین تێرمان نەخوارد.

وشه و رەز و رازی هێشوومان شاردەوە
وەکوو خاک و باران، زمانی ئەوینمان زانیبا
هەزاران گوڵی رەنگاوڕەنگ
لە چپەی ماچی من و تۆ ئەپشکووت
بەڵام ماچ لێرە تاوانە تاوان
سەرت ئەبێتە گۆی تۆمات

زۆر لەمێژە ئەم کۆڵانە جێ پێی دڵداری لێ نییە و
کەس پەنجەرە ناکاتەوە
زۆر ئەترسم ژیان زەرد بێ و
مناڵەکانی داهاتوو بە ئیفلیجی لە دایک بن

ئەوە چین بە گیانی ئێمەوە ؟
نەکا ئەو هەورە تاریکە ژەنگ و ژانی لێبباری
نەکا ئەو تۆفانی بایە گەرای دوژمنی پێوە بێ
نەکا ئەو کرێوە و باهۆزە
رنوو رنوو شەو دروست کا.
با لە رۆحی تاریکی بچۆڕێمەوە
خۆم لە رووناکی بەردەوامی تۆ هەڵدەکێشم

ئەو شەقامەی دەمباتەوە کۆڵانی ئێوە
نابینمەوە
ناچمەوە سەر ئەو چوار رێیە
وا قەرار بوو....

رووبار لە گێژی خۆی دا خنکا
جۆبار لێوی قەڵەشی کە دەستیان لە ئەوکی کانی نا
منیش ون بووم،
لە خۆم، لە من، لە ئاو،
لە خاک، لە ژین

تۆ تەنیایی و ڕێ تاریکە
مانگیش تەنیا و هەر تەنیایە و
بە هەزری تاریکیا هەڵ ئەزنێ

من کوڕە وەرزێرێکی دێهاتیم
لەگەڵ جۆبارا ژیاوم
بە زەمزەمە و نارە ناری گۆچ کراوم
ئەزانی بۆ خۆشمدەوێی
گۆرانی تازە ئەڵێت و
بەرەو دوا ناگەڕێتەوە

تۆ تەماشای دڵی من کە
دایم زووخاو هەڵدەڕێژێ
خواش لەو سەرە چەند بێ باکە
تەماشای چاوی کانی کە
دڵی خاکت نیشان دە دا
چەن دڵپاکە چەن دڵپاکە

١٣٨١/١١/٢٢

«...»

لە ناو تۆدا چەکەرمە دا
لە دایکێ‌تر هاتمە دونیا
کە خۆم نەشۆم
لە زەریای ئارامی تۆدا
لەم رووبارە پاک نابمەوە

لە دەلاقەی زەمانەوە
چوار فەسڵی ساڵ
سەوز ئەبینم
خۆری باوەڕی بەرزی من
هیچ هەورێک نایشارێتەوە
ئەگەر واش بێ
عەتری ماچی لێ دەبارێ و
زەویش پڕ دەبێ لە خودا و
بۆ سەروای شێعریش من ئیتر
بۆ گولـــلە و باڕووت ناگەڕێم.

بەهاری ١٣٨٢

یادیان بە خێر

یادیان بە خێر ، ئەو رۆژانە
روانینمان تێکەڵاوی پۆل پۆل چۆلەکە دەبوو
باخچە باخچە و سوانە سوانە ئەخولانەوە و
گیانمان پڕ ئەبوو لە یاری
بێدەنگی شەو بە قیژەی منالێکی ئەو سەری گەڕەک
رەوی دەبرد و تێکەڵاوی پێکەنین و کایە دەبووین
ئێمە منالانی دێ بچکۆلەکەی خۆمان
کوندێک خەیاڵی دەهەژاندین
دەتکوت ئازیزێکی لێ ون بوە

هاتمە لاتان
خەیاڵ هەستی پێنەکرد و زەمان بە خۆی نەزانی

کورت و پیرۆز وەکوو تەمەنی گوڵ و دەورانی منالّی،
هەست و دلّم کەلاوی ئێوە بوو،

ئێمە منالّیمان ون کرد
لە ڕێێ خۆرەتاوا وێستاین
هەرلەوێ چاومان بە گەنجیمان کەت و
هەرئەو ڕۆژەیان ئێوارێ لەگەڵ زەردە پەڕ ئاوا بوو

ئیتر عاشق بووین
ئێمە ئەوینمان پێناسە نەکربوو
سوارانی ڕەچە شکێن لای ئێمەوە سەرکەوتن

هاتمە لاتان بزەی غەریبیتان بچنمەوە
بۆ دەسپێکی چیرۆکەکەم
دوایین ماچ و پێکەنینم لە لای ئێوە جێ هێشتووە
ئەی چی بنووسم
گەر وشە بزەی تیا نەبێ و
ڕستەش بێ پێکەنین بێ.

لێرە شێعر پڕە لە برینی کۆن و تازە
نیگای هەتیو و هەناسەی بێوەژن و
پەخشانی دادڕ دادڕ و چیرۆکی دابێژ دابێژ
ڕۆمانی سەر و قژ ڕناو، کتێبی بێدەنگ
رووباری بەندی و زریوەی فرمێسک
تەپ و مژی خەیاڵی کچانی چاوەڕوان
بۆ خاک سپاری یاسای کۆن.

لای ئێوە شێعر گەڕانەوەی شۆڕەسواری
سەرکەوتنی شەڕی جەهلە و

دەستی بەرەو خۆر هەڵبڕیوە
بەیانیان پڕ ئەبن لە جریوەی ئەستێرە و
تیشکی مانگەشەو و
وردە مرواری ئاونگی بەر بەیان

من زۆر سەیرم خەون خەریکە گێژم ئەکا
لە رەشە بایەکەوە هێور هێور بوومە غەریبی ماڵی
خۆم
بە بەژنی ئازارەکانمدا چۆڕاومەوە
لە سەر لکی ئاواتم بوومە بەرد و بەربوومەوە
کێ هەیە ئەمڕۆ فرمێسکی من و تۆ جیا کاتەوە
هەر لەو دیوی منەوە رووبارێکیان بە دیل گرتم
لەم رۆژە وە باغ و باغچەی ئەو هەرێمە
پرچیان ناشۆن، ریش ناتاشن.

لە بەستێنی شارەوە
بە کۆڵانی بێدەنگ وشەقامی بێ هەستا
بەرەو ئێوە
کە تەلارنشینی خۆرەتاوی غورووری مێژینەیەکی
مێژوویین
پەنجەتان تاوێری تەموگومانی جاڵەی هەڵدێری
نەمان دەکرد
بەروبووی هەرە بە پیت و بە کەڵکی ئەم پیرە دارەن
ریشەی لە ریشەی مێژوو هاڵاوە

تۆ ئەڵێی شێعرێ بنووسە گریان و گوللەی تیانەبێ
چۆن بنووسم
خۆ ناوێرم سەما و چۆپی و بزە و حەیران و گۆرانی
بنووسمەوە

ماڵەکەشم لە نێوەڕاستی شەو دایە
هەر چوار دەورمم دز و پاسەوانی شەوە
چۆن باوەشێک مانگەشەو و خۆرەتاو بۆ سەروای
شێعرەکەم بێنم

ئای... دیسان خەریکە شێت بم
ئەو سەعاتە شێتە بەو دیوارەوە ئەڵێ چی؟
هەتاکوو بیرم کردەوە چرکەی لە تەمەنم بڕی!
تاوێ لە مەوبەر مناڵ بووم
خەتای ئەو سەعاتە شێتەیە
هێندە کوتی: تەک تەک تەک.
ئادەی بەو چۆلەکانە بڵێن
لە سەر داری ئەو باخچەیە، بێن تووڕی
هەڵدەنەدەرەوە
هێندە دەڵێ: تەک تەک تەک
من تازە زانیومە من منی خۆم نیم
بۆ ئەو تارماییە ژیاوم
کە وایە ئەوان بە جێگای من ئەژین!
مرۆڤ تا لە بیری خۆیدا سەوز نەبێ
نابێ پیر بێ نابێ بمرێ

من چاوم بە ڕەنگی خۆم نەکەوت
دەنگی خۆمم گوێ لە نەبوو
هەر گوڵە ڕەنگی خۆی و هەر مەلە دەنگی خۆی
هەر کەسە خاکی خۆی و
هەر خاکە کەسی خۆی
لای ئێوە ژیان چەند باڵا بەرزە و جوانی چەند جوانە
باخچە بە باخچە گوڵ ئەکا و
باغات بە باغات دێتە بەر

کۆڵان کۆڵان و شەقام شەقامیش ڕەنگ ئەگرێ
لای ئێمە کچان شانە و ئاوێنە دەدزن و
لە ژێر تارمایی شەو دا سەر و زوڵفی پێ جوان ئەکەن
لە دواییشدا لە ناو تۆیەکی شەودا دەیشارنەوە
لە لای ئێوە
سروشت لە بەر ڕوخساری کچان خۆی جوان ئەکا
ئۆوەی جوانی چەند زەلیلە لای ئێمە
ڕاستی چەند قورس و سەنگینە

ئەمن بۆ وام
نەمدیوە شارێکم خۆی بەرێتە بەر ئاوێنە
نەمدی
شەقامێک پشتی خۆی بۆ نازی پێ ڕاست کاتەوە
کووچەیەکی خۆم نەدیوە لە ماتەمی تاراوی خۆی
دەستەو ئەژنۆ دانەنیشێ
پەنجەرەیەکی خۆم نەدیوە
لەگەڵ باخچە وتووێژ کەن و
تیشکی خۆری بەری بەیان
دەمیان بنێتە ناو دەمی.

ڕۆمانێکم لە پێکەنینی بریندار
چیرۆکی دوو دڵداری بە مراد نەگەیشتووم
وشەیەکم زمان نەیوێرا ئازادم کا
چی دەبێ با ببێ
هاکا بینیت بووکی ئەرخەیانیم لەو وڵاتە ڕازاندەوە
بە بەرهەمی چوار فەسڵەوە
چرۆیەک لە باشوور
هێشوویەک لە باکوور
گەڵایەک لە ڕۆژهەڵات

کلووکلوو لە رۆژئاوا
بۆ کراسەکەی

ئەرێ وا دەکەم
هەموو بیرەوەری و ئارەزووە تۆمەت پێکراوەکانم
لە خۆما دەسڕمەوە
با دڵم پڕی تۆ بێ.

لە جێ دەمی خەنجەرێکا سەوز بوو
بەبیری کوێری شمشیرێ پێدەکەنی
بە زەمزەمەی سەوزی چەکەرەیەک
کە لێوی ناسکی لە خاک ئەسوو سەر ئەکەوت
شەپۆل بوون بەردەوام پەیامی زەریایان
بۆ کەنار دەبرد و
هەستی دڵی خاکیان دەکرد
لە پەیوەندی ئاو و زەوی رازی ژیان قۆپەن قۆپەن
لە ناخیانا ئەشنایەوە.
سرتە و خەڵوەی نەزمی روانەوەی بەهاری
وشەی ژیانێکی سەوزت
لە رەنگەکانی خۆت وەرداوە و
بە چاوی تەڕی گەڵایەکی پایزەوە چۆڕایەوە

نەژانم لە ژانی خەڵک ئەچێ
نە زامم وەکوو زامی کەسە
لە نزیک ماڵەکەی خوا تۆیان بە پارە گۆڕییەوە
بە چی قووڵایی ئەم زامە پێوانە کەم
ئاوایە ئاوا بەفری ناچێتەوە چیای ئازارم

زۆر شەوم دیوە
باوەشی پڕ لە سرتەی پەلامار و
دڵی کەلاوی هەناسەی شەو بێداران
داوێنی وریشانەوەی سکڵی گەشاوە
زۆر شەوم دیوە...!

١٣٨٣/١٠/١٠ـ میراوای بۆکان

بەدوای لەنجەی مۆسیقا یەکی سەوزا

ئەگەر بەهارمان دیتەوە، لە ئاواتی خۆمانی
هەڵدەکێشین
بەڵکوو لە هەناوی بەهار و گوڵا
خۆ لە رەنگەکان وەردەین و
بە دوای لەنجەی مۆسیقایەکی سەوزا
بە ناو مێرگ و باخەکاندا، بە خاتری زەردەخەنەی
گوڵێک
ئەگەر شنەی بەیان هەڵیدەکا، گیانی پڕی لەنجە
دەبێ.

هەوا ناپاک و سەرچاوە لێڵ
داوێن تەم و لووتکە بەفر
جەنگەڵ هەراسی رەشەبا
مژ، کەڕ و لاڵ بەسەر سنگی نەرمی دەشتا
تێکەڵاوی بیرەوەریی بە ساڵاچووی هەرێم دەبوو
هێور هێور بەرەو ئەو لووتکە هەڵدەکشا

گزنگ پەنجەماڵی دەکرد.

رێبوارێ پیر هەر دەرۆیی و جێپێکانی دەچنییەوە
تەنیا هێڵی گۆچانەکەی بە جێ مابوو
غەریبانە ئەم گۆرانییەی، لە بەرە خۆی دەنووسیەوە
هەتا هەژارێکی برسی و هەتاکوو جوانێکی بێکار..
چرای عەشق و شنەی ئەوین
نەهە ڵدەبێ و نە هەڵدەکا

پەنجەرەیەک بەرەو بیری، ئەو کەسانەی
تەرمی ژیان لە سەر دەست و
بۆنی مەرگ لە سەرنیشتوو
دەتوێنەوە و رۆدەچنە خوار
بە گەرووی درێژترین شەودا
تا چرایەک، تا سۆڵەیەک تا سبەینێ.

١٣٨٣/١٠/١٦
میراوای بۆکان

«بۆ دیلان»

(١)

دەستەکانت چرۆی سەوز بوونەوەی
ئینسانە
ئەبێتە باڵی خەیاڵ
بۆ فرین
چاوەکانت دوو گۆمی وڵاتی
کوردەوارین
فڕێدراوی نێو زەریای جیهانن
گوێیەکانت بیسەری
شڵپە شڵپی درۆی
واعیزان.

بەهاری ٨٣

«بۆ فریشتە»

(٢)

من شانۆیەکی سەر سەکۆی جیهانم، بۆ بازیگەرانی..
قووڵترین زامی ئەم جیهانەم
گەورەترین ماسی ئازارم شاردۆتەوە و
تا ئێستا هیچ راوکەرێک راوی نەکردووە
من ماڵ و ژیانم لەسەر بەلەمێکی
کۆن و رزیوی بیری باپیرم داناوە،
لە چوار لاوە گەردەلوول هەڵم دەپێچن.

بەهاری ٨٣

«بۆ تاهیر»

(٢)

من بزەیەکی لەسەر لێودەرکراوی،
هەرێمی خۆشەویستیم
بە لاپاڵی چیای خەمەوە گیرساومەوە
دابڕانێکی پیری ددان کەوتووم
لە ژێر سێبەری داری ئاواتێکی سەوز ماومەوە
خەونی باخێکی شەختە لێدراوی پایزم
لە حەشری بەهارا سەوز ئەبمەوە.

بەهاری ٨٣

«بۆ دادە مەحسووم»

...

تۆ چاوێکت لە رابردووە و
چاوێکت لە داهاتوو
ئەو کاتانەی تێیدای رێزی بۆدانێی.
خەیاڵت تۆوی هیوا ئەچێنێ،
چاوت باران،
دڵت هەتاو...

بەهاری ٨٣

«بۆ ئارام»

بۆ...

ئەگەر هاتییەوە،
بە شاری وەرز و هەرێمی ئاسماندا وەرەوە
مشتێک بەهار و هەگبەیەک ئەستێرەم بۆبێنە
بۆ بەرمووری کچە هەژارەکان و
سەوز بوونەوەی وڵاتەکەم.

بەهاری ٨٣

«بۆ شنە»

...

ئەو وشەیەی خۆشەویستی
ئەدرکێنێ
ئەو بزەیەی هەستی ئەوین
ئەبزوێنێ لای تۆ ،
هاوارە لە من
چەن بێنرخن...

بەهاری ٨٣